

День бабака в Кловському палаці або як очільник суддівської мафії намагається обнулити власну історію через

Квітневе феєр-шоу на російських НПЗ та фінальний акорд міфу про непереможну країну-бензоколонку

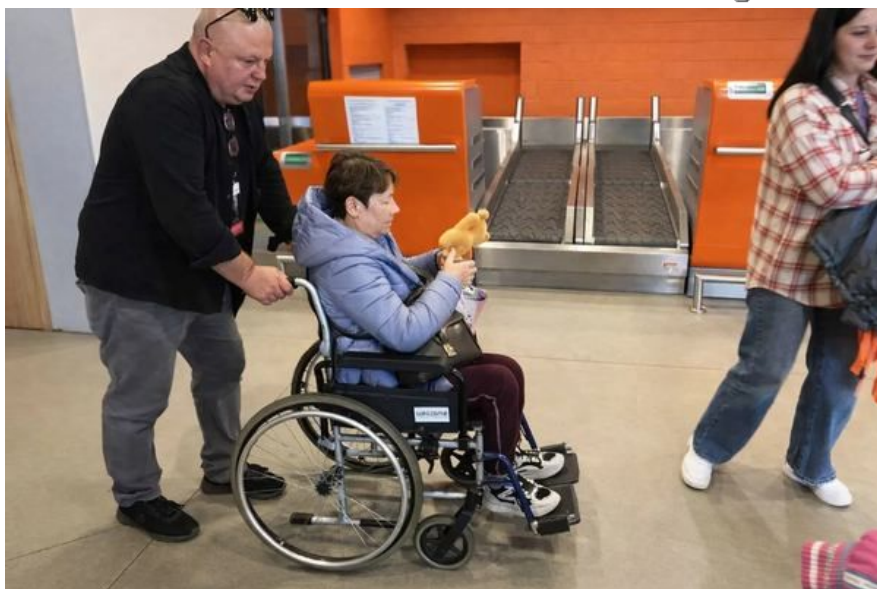

Українське море Туапсе та як сто років тому Чорноморська губернія тікала від російського хаосу в УНР

«Немає іншої країни в Європі, крім Польщі, яка б так часто змінювала правила щодо біженців у гірший бік»

СКАНДАЛИ | ВС, 2026-04-05 08:30

Версія для печати

Тисячі українських біженців з вразливих категорій опинились у Польщі без житла і меддопомоги. Рішення влади припинити для них безкоштовну медопіку кінорежисерка Аґнешка Голланд називає глибоко негуманним

Яніна Охойська — частиною наступної виборчої кампанії, волонтер Каєтан Ян Врублевський — порушенням законів, а депутатка польського Сейму Боженна Головна — справою, яку не можна залишати без змін. Проблема має системний характер і значний суспільний масштаб, зазначає видання **SESTRY**. Хворі й тяжко хворі громадяни України, які знаходяться в Польщі під тимчасовим захистом, втратили право на безкоштовне лікування, і для багатьох з них це питання виживання.

Закон про припинення дії вражає людей, які перебувають у найскладнішій життєвій ситуації: літніх, з інвалідністю та хронічними захворюваннями, які часто не мають можливості повернутися до України, оскільки походять з територій, що окуповані або розташовані в зоні активних бойових дій, не мають у країні близьких або їхній стан здоров'я унеможливує транспортування. Нинішній правовий стан призводить до переривання лікування та загрози здоров'ю й життю.

Зміни, які набрали чинності 5 березня 2026 року, стали предметом аналізу юридичних та громадських організацій, зокрема Гельсінської фундації прав людини та Асоціації правового втручання, які вказують на серйозні юридичні сумніви та ризик порушення стандартів захисту прав людини та права Європейського Союзу. На цю ситуацію також звертають увагу організації, що працюють безпосередньо з біженцями, зокрема Польський міграційний форум, а також міжнародні правозахисні організації.

У відповідь на лист, написаний громадськими організаціями до польської влади у зв'язку з позбавленням непрацюючих українських воєнних мігрантів медопіки й соцвиплат, Міністерство охорони здоров'я Польщі **заявило**, що «не має жодних планів щодо підготовки найближчим часом додаткових нормативних актів щодо тимчасового захисту», що регулюють питання забезпечення меддопомогою вразливих категорій біженців, повідомляє РАР. У МОЗ підкреслили, що чинні правила максимально наближені до тих, що діють для громадян Польщі, і що особи з тимчасовим захистом, які втратили право на лікування, фактично прирівнюються до незастрахованих громадян.

Згортання допомоги українським біженцям у Польщі викликало хвилю критики з боку місцевих громадських діячів, митців, волонтерів і навіть політиків. Sestry розпитали у

НОВИНИ

- 20:00 Прогноз погоди в Україні на 7 - 10 травня 2026 року
- 19:04 Бутусов: Про іноземців у ЗСУ, СЗЧ і плани ворога (ВІДЕО)
- 18:05 Чернігів, Полтава та Харків серед аутсайдерів у рейтингу прозорості фінансів — дослідження TI Ukraine
- 17:08 Виконавча служба: з гривні боргу вдається стягнути лише 1,5 копійки
- 16:53 Угорщина повернула Україні "конфісковані" кошти та цінності Ощадбанку
- 16:10 Глибока кадрова криза: 75% компаній в Україні не можуть закрити вакансії
- 15:35 Міндіч може незабаром повернутися в Україну, бо в Ізраїлі не сховаєшся від ФБР США — ЗМІ
- 14:02 Сотні рятувальників гасять масштабну пожежу в Карпатах
- 13:51 Москва вкрала навіть це: відомий богослов розвінчав міфи про назву "Великоросія"
- 12:41 54% українців вважають корупцію у владі більшою загрозою для країни, ніж агресію РФ (ОПИТУВАННЯ)

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

відомих поляків, знаних, зокрема, завдяки своїй активній громадській позиції, що вони думають про законодавчі прогалини й порушення базових прав людини у зв'язку з безневимими змінами в українському спецзаконі.

«Законодавці залишаються глухими до аргументів людяності». Агнешка Голланд, кінорежисерка і сценаристка

Агнешка Холланд: «Як держава і суспільство ми маємо обов'язок допомагати найслабшим — незалежно від національності». Приватний архів

— Це ганебно. Якщо відкинути суто політичні причини як-то бажання сподобатися крайнім правим, я не бачу жодного раціонального пояснення такого кроку. Це глибоко негуманно і суперечить усій попередній риторичі та обіцянкам польської влади за останні чотири роки щодо допомоги українським біженцям.

Ця початкова нарація про те, що Польща є особливою країною, яка прийняла найбільше людей і найкраще з ними поводить, тепер стикається з контрнарративом з боку правих сил, який, без сумніву, підживлюється російськими ботами.

Дедалі частіше можна почути, нібито українці забирають у нас доступ до лікарень і шкіл тощо, що вони є «паразитами». Тоді як цифри показують, що це відверта неправда. Працюючі українці роблять значний внесок у державний бюджет і до Фонду соціального страхування. Вони сплачують податки і приносять суму, яка багаторазово перевищує те, що польська держава витрачає на допомогу українським біженцям, які не можуть працювати. Тож економічних аргументів тут просто не існує.

Натомість гуманітарний аспект — це катастрофа, адже справа стосується людей. І йдеться не лише про доступ до медичної допомоги. Це також стосується центрів, де проживають найбільш вразливі групи біженців, які не можуть самостійно функціонувати на відкритому ринку праці. Найчастіше це багатодітні або самотні матері, пенсіонери або люди з інвалідністю. Знаєте, я намагалась ознайомитися з цифрами:

Близько 17 тисяч осіб можуть опинитися на вулиці без житла і медичної допомоги. Наодинці зі своїми хворобами

Обурює й те, що вже певний час внаслідок «чудової» законодавчої ініціативи — спочатку президента Варшави Рафала Тшасковського, а потім президента Польщі Кароля Навроцького — діти непрацюючих матерів (а часто ці матері не працюють, бо фізично не можуть, адже доглядають за дітьми, літніми людьми, або через власну хворобу чи інвалідність) були позбавлені єдиної державної допомоги — 800+. Це поступова ескалація відмови найслабшим в елементарній підтримці.

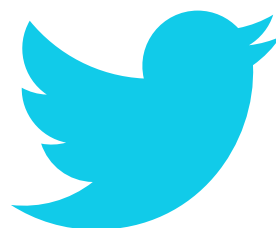
І в країні, яка любить називати себе «передмур'ям християнства» і найбільш християнською в Європі, це питання викликає нескінченні ідеологічні баталії. Я знаю, що були різні спроби тиску на законодавців, щоб цього не робити, щоб бодай виключити найвразливіші групи, але це не дало жодного результату. Тобто влада і законодавці залишаються глухими до будь-яких гуманітарних аргументів, до аргументів людяності, солідарності, звичайної емпатії чи навіть християнського співчуття.

На сьогодні, по суті, є два сценарії: або ці вразливі групи українських біженців поїдуть далі в інші європейські країни, або у відчаї повернуться в Україну. Але це теж не є рішенням, тому що часто їм просто немає куди повертатися. До того ж в Україні є багато внутрішньо переміщених осіб, і держава, яка перебуває у стані війни, просто не має достатніх ресурсів, щоб усім їм допомогти.

Щиро кажучи, я не розумію, звідки ця цинічна й жорстока впертість нинішньої польської влади, від якої я очікувала більшої гуманності, ніж від попередньої.

— Що повинні зробити польські політики?

— Ретельно проаналізувати й змоделювати всю ситуацію з усіма можливими

наслідками. Потрібно організувати співпрацю з великою кількістю неурядових організацій, які хочуть працювати й допомагати українцям. Необхідно скасувати ці закони.

Єдиним людським рішенням цієї проблеми є збереження допомоги, а навіть її збільшення для тих груп біженців, які не можуть самі себе забезпечити.

Я також думаю, що важливу роль мають відігравати самі українці, які перебувають у Польщі. Вони могли б створити організацію, яка б підтримувала найслабших зі своїх співвітчизників. Також вважаю, що потрібно пояснювати польському суспільству те, що відбувається, бо люди часто не усвідомлюють всієї проблеми.

У лютому 2022 року всі ми бачили, що поляки здатні до довготривалої допомоги, солідарності й готовності ділитися. Це було масово, незалежно від політичних поглядів. Тому потрібно знову достукатися до людей, які або вирішили, що проблеми вже немає, або втомилася від неї, або повірили антиукраїнській пропаганді. Потрібно пояснювати, що як держава і суспільство ми маємо обов'язок допомагати найслабшим — незалежно від національності, а особливо коли це наші сусіди, які до того ж борються за нашу свободу.

Цю нарацію потрібно знову будувати.

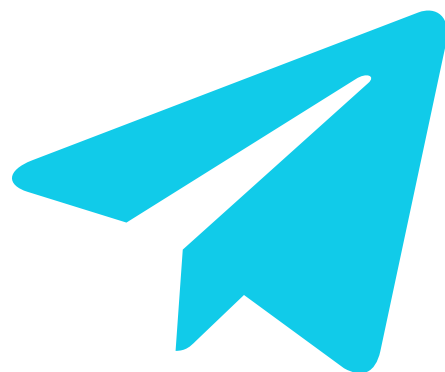
До нас має долучитися й Церква. Впевнена, що сьогодні знайдуться ієрархи, які розуміють, що питання допомоги є базовим. І це не дрібниці — це екзистенційні речі.

«Польща порушує європейське право і власну Конституцію». Каєтан Ян Врублевський, фундація Asymetryci

Каєтан Як Врублевський: «Згідно з Європейською директивою, кожен, хто приїжджає з країни, охопленої війною, повинен отримати базову допомогу — житло, харчування та медопіку». Фото: приватний архів

— Від початку повномасштабного російського вторгнення я вважаю польську допомогу однією з найгірших у Європі. І через це мені надзвичайно прикро й боляче. Немає іншої країни в Європі, крім Польщі, яка б так часто й у гірший бік змінювала правила щодо біженців. І це підриває довіру до демократичної правової держави, якою є РП згідно з її власною Конституцією.

5 березня цього року стало своєрідним завершенням процесу, який почався ще у 2023 році. Першим таким кроком проти біженців, який позбавив багатьох людей можливості залишатися в Польщі, стало запровадження оплати за проживання в центрах колективного розміщення після 120 днів. Ціни були такими, що іноді навіть хостел виходив дешевше. Спочатку було близько 40 злотих на добу, а після 180 днів — уже 60 злотих.

Це спричинило першу велику хвилю від'їзду — за деякими оцінками, від 300 до 400 тисяч людей були змушені виїхати з Польщі, бо просто не могли собі дозволити тут залишатися

Щодо подальших змін у законодавстві, які від самого початку суперечили директиві Європейського Союзу 2022 року, то вони почалися у 2024 році. Зокрема, коли скасували програму «40+» — тобто можливість розміщення біженців у приватних осіб або через громадські організації з державною підтримкою. Це пояснювали нібито зловживаннями та тим, що це шкодить самим українцям. У будь-якому разі тоді було знищено важливу громадянську, волонтерську допомогу «знизу». Але це ще не було прямим порушенням директиви.

Таким порушенням стало інше — коли офіційно вирішили, що люди без біометричних українських паспортів, які в'їжджають до Польщі, не можуть отримати статус UKR, тобто фактично тимчасовий захист.

Хочу нагадати: директива говорить, що кожен, хто приїжджає з країни, охопленої війною, повинен отримати базову допомогу — житло, харчування та медичну опіку. Натомість із цієї системи виключили людей, які прибували з окупованих територій. А це були сотні тисяч осіб.

У 2024 році кордон з Білоруссю перетнули близько 200 тисяч громадян України. Вони ж не були там у відпустці — вони або перебували на окупованих територіях, або були вивезені до Росії, і вже звідти потрапляли до Польщі, щоб повернутися в Україну або їхати далі на Захід. Це був перший серйозний удар по цих людях. А через рік, у липні 2025 року, їм взагалі заборонили в'їзд.

Торік з'явилася ще одна поправка, яка позбавила приблизно 95% біженців доступу до центрів розміщення і будь-якої допомоги. Окремо варто сказати про так звані «вразливі групи» — ця допомога фактично є фікцією. Бо якщо український біженець має, наприклад, інвалідність, підтверджену в Україні, то в Польщі це нічого не означає, допоки він не отримає польського офіційного документу. До того часу він не може претендувати на проживання та інші пільги в центрі допомоги. А отримати таке рішення швидко неможливо. Є випадки, коли люди чекали навіть рік — не тому, що не хотіли оформити документи, а тому що система так працює. До речі, людина не отримає жодного польського посвідчення про інвалідність, якщо не матиме місця проживання. А не маючи грошей — їй просто ніде жити. І вона опиняється на вулиці. Саме ці люди першими серйозно постраждали ще торік, коли ці зміни вступили в дію з 1 листопада. Ми тоді стикнулися з великою кількістю звернень — люди просили допомоги або повернутися в Україну, або виїхати далі на Захід.

— До яких країн люди зараз найчастіше виїжджають?

— Лідерами завжди були Німеччина та скандинавські країни (за винятком Швеції) — тобто ті, де, як я це називаю, існує «гуманітарна цивілізація», де найвищі стандарти допомоги у світі.

Звісно, це не рай, але системи підтримки біженців у цих країнах дають людям стабільність і впевненість у завтрашньому дні. До того ж якщо людина виходить із центру розміщення і починає жити самостійно, вона не залишається без підтримки.

Раніше популярною країною серед біженців були Нідерланди, але зараз вони вже перевантажені. У Норвегії був момент, коли там жило близько 92 тисяч українців, зараз — приблизно 70 тисяч. У Фінляндії — понад 40 тисяч, у Данії — близько 50 тисяч. У Німеччині ж — понад мільйон. І там теж є проблема — деякі федеральні землі переповнені і не мають можливості приймати нових людей.

Але Німеччина діє інакше, ніж Польща: коли бракує місць, там намагаються їх знайти, а не закрити до них доступ

Особливо за умови, що дія директиви ще не завершена.

Польща вчинила подвійно нечесно. По-перше, вона фактично уникнула участі в міграційному пакті, пояснюючи це тим, що допомогла мільйону українських біженців.

Але насправді вона не допомогла цьому мільйону — вона перетворила біженців на трудових мігрантів. А це принципово різні речі: біженці отримують допомогу, а мігранти — ні, вони змушені справлятися самі. Натомість ті, хто дійсно є біженцями — вразливі групи: багатодітні сім'ї, пенсіонери, люди з хронічними хворобами, люди з інвалідністю — ніколи не отримували тут належної підтримки.

Польща — одна з небагатьох країн, де немає жодних системних виплат для громадян України

Так було від самого початку: формально існувала одноразова допомога — 300 злотих на людину після приїзду. І все! Єдиною реальною фінансовою підтримкою було «800+» (раніше «500+»), але і це зараз обмежили. І іноді складається враження, що відповідальні міністерства поводяться так, ніби не розуміють, по кому б'ють ці рішення.

Польща нині поводить себе аморально і порушує європейське право та власну Конституцію. Бо стаття 36 основного закону Польщі говорить, що під опікою Республіки перебувають усі люди на її території, і їм гарантуються базові права людини.

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Натомість у багатьох західних країнах система допомоги біженцям побудована так, що людині справді треба докласти зусиль, щоб опинитися на вулиці

Це радше виняток, особистий вибір або надзвичайні обставини. І там ніхто не перериває, наприклад, онкологічне лікування посеред процесу лікування.

— Що влада повинна зробити сьогодні?

— Зараз готується звернення до уряду від 55 організацій. Це буде пряма вимога негайного відновлення дотримання європейської директиви, тобто забезпечення цим людям необхідної допомоги.

«Найкраще було б полякам вийти на протести». Яніна Охойська, громадська діячка

Яніна Охойська: «Солідарність зараз потрібна як ніколи. А ми від неї відмовляємося».
Фото: приватний архів

— Для мене ця тема є болючою, бо я справді раділа тому, що Польща прийняла норми, запропоновані Європейським Союзом, які відкрили для українських біженців можливість користуватися медичною допомогою, освітою та іншими системами, які існують у країні. Вважаю, що в ситуації, коли по той бік кордону триває кровопролитна війна, це надзвичайно важливо.

Тим більше, що українці вкладають у польський бюджет значно більше, ніж витрачається на охорону їхнього здоров'я, освіту чи соціальну допомогу

Тож присутність українців є вигідною для нас — бюджет від цього виграє.

Але справа не лише у фінансах. Варто також дивитися на це з точки зору людської солідарності, адже ми опинилися серед тих, хто справді цю солідарність проявляв, запрошуючи до повноцінного життя в нашій країні.

Тимчасовий захист діє до 4 березня 2027 року. І ми не знаємо, що буде далі. Попереду вибори, і невідомо, хто прийде до влади. Переконана, що ці обмеження вже є частиною наступної виборчої кампанії. Вони підсилюють антиукраїнські настрої.

Це трохи схоже на ситуацію з міграційною політикою: більшість поляків хоче жорсткої політики, і якби якийсь політик сказав, що треба створити більш відкриті умови для мігрантів, він би втратив підтримку. Політик, який скаже, мовляв, «давайте продовжимо допомогу, адже люди з України її потребують», втратить відсотки підтримки. Мене це не просто засмучує, а й обурює.

Є лист, адресований прем'єр-міністру Польщі. Але, на жаль, влада здебільшого не дослухається до неурядових організацій.

Я запитую себе, що зараз слід зробити?

Найкраще було б, якби поляки вийшли на протести, які дали б зрозуміти владі, що ми хочемо зберегти цю допомогу для українців, яка була донедавна

Водночас чудово розумію, що частина моїх співвітчизників не дуже до цього схильна. І це дуже сумно. Тому що зараз війни точаться з усіх боків. Путін, а також американський президент Трамп разом з ізраїльським прем'єром Нетаньягу підпалили світ, і в такі часи солідарність потрібна як ніколи. А ми від неї відмовляємося.

«Здорова людина не розуміє хвору». Боженна Головня, депутатка польського Сейму

Боженна Головня: «Ми пишемо листи. Процес розпочався». Фото: Piotr Mołęcki / Kancelaria Sejmu

— Для мене це складна тема. Держава повинна діяти впорядковано. Більшість громадян України, які втекли до нас на початку війни і пізніше, не кажучи вже про тих, хто приїжджав раніше, працює. Відповідно, люди мають страхування і всі належні виплати. Але здорова людина не зрозуміє хвору, а сита — голодну.

Я, на жаль, не брала участі в роботі над цим законом у Сеймі, бо не входжу до комісії, яка його розглядала. Втім, очевидно, що хтось щось недогледів. З того, що нам пояснила колега з Міністерства соціальної політики і сім'ї, були визначені так звані вразливі групи, які зберігають усі ці права. Але до цих груп, наприклад, не входять люди з хронічними захворюваннями, які фактично не можуть працювати — скажімо, онкохворі або люди з тяжкими захворюваннями нирок. Вони можуть отримати допомогу, але за однієї умови — якщо проживають у місцях колективного розміщення. Це є повним абсурдом. Оскільки є люди, які мають працюючих рідних у Польщі, а відтак, мають де жити, але, за новим законом, позбавлені безкоштовного медичного лікування.

Існує можливість, що ті, хто працює, можуть додати таку людину — маму, тата чи когось близького — до свого страхування. Але, як показує життя, по-перше, багато хто з українців про це не знає, а по-друге, є чимало людей, які працюють, але не мають офіційного оформлення. Часто це стосується жінок, які доглядають за літніми або людьми з інвалідністю чи працюють прибиральницями. Вони не завжди оформлені належним чином. За таких умов вони змушені оплачувати лікування самостійно.

А ще у законі не врахували людей, які, наприклад, працювали в Польщі, мали страхування, а потім через хворобу втратили можливість заробляти. Відтак, автоматично втрачають страхування. У нас, у поляків, це вирішено інакше: людина спочатку йде на лікарняний, потім може отримати пенсію по інвалідності, і лікування продовжується. А у випадку іноземців, і це стосується не лише українців, страхування автоматично припиняється.

Звичайно, можна оформити приватне страхування, але для цього потрібні гроші, стабільний дохід, щоб оплачувати внески. Але це нереально.

Сподіваюся, що це не було зроблено нашими політиками навмисно, що це просто недогляд. Бо, наприклад, якщо людина не має у родині онкохворого чи недужого на Альцгеймера, то вона просто не усвідомлює багатьох речей. Ймовірно, ті, хто визначав ці «вразливі групи», не врахували, що люди з важкими хронічними захворюваннями автоматично потребують особливої опіки.

— Що можна зробити зараз?

— Потрібно додати людей з тяжкими захворюваннями до тієї вразливої групи. Але це вже потребує змін на рівні закону. А законодавчий процес триває довго: уряд, Сейм, Сенат, президент — це все займає час.

— Які шанси, що зміни будуть?

— Важко сказати. Я депутатка, і ми можемо лише чекати рішень уряду й кричати про те, що щось було пропущено. Скільки часу це займе — не знаю.

Ми вже піднімаємо це питання — написали лист до Міністерства праці, соціальної політики і сім'ї, тобто процес розпочався

Про це також говоримо у медіа, тема вже стала публічною. Із цим однозначно потрібно працювати, бо кидати людей, які потребують допомоги, неприпустимо.

Наталія Жуковська, опубліковано у виданні SESTRY

Читайте також:

- **Як українські мігранти впливають на економіку ЄС (ДОСЛІДЖЕННЯ)**
- **Польща зацікавлена в постійному проживанні біженців з України: з 1 квітня**

можна подавати документи

- Понад мільйон українських біженців прожили рік у Польщі, багато "вирішили тут заземлитися"
- Більшість обрала Німеччину: як змінилася географія українських біженців в ЄС
- Директорка Інституту демографії та соціальних досліджень про війну, відбудову та корупцію: "Все залежить від влади"
- Якщо війна триватиме рік, то багато українських біженців не повернуться з Європи - Елла Лібанова
- Півмільйона українців отримають додаткові виплати через програму ООН — Мінсоцполітики
- Як українські та західні ліві реагують на російське вторгнення в Україну: наші просять зброю - західні проти
- Європа готується до нової хвилі українських біженців із наближенням зими - Reuters
- Митрополит Епіфаній: «У ці дні ми співаємо «З нами Бог». Якщо з нами Бог, то хто проти нас?»
- За останній рік Україна й українці дали альтернативну оцінку людської природи

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

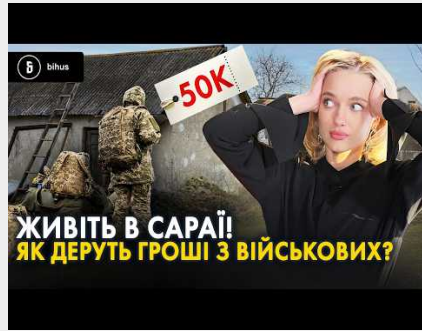
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com